

ABONAMENTUL.

Un an 80 cor. (60 lei)
 1/2 an 40 „ (30 lei)
 1/4 an 20 „ (15 lei)
 O lună 7 „ (5 lei)
 Un nr. 50 fil. (25 bani)

Unirea

INSERTIUNI.

Un șir garmond:
 odată C. 1:50 a doua
 și a treia oară C. 1:20

Manuscrite sunt a se
 trimite la Redacția
 „UNIRII“ Blaj.

Ziar național — apare în fiecare zi de lucru.

Catedrele universitare.

— Profesorii ardeleni și din țară. —

II.

Domnul Iorga scrie într-un articol destul de recent: „Ardelenii să rămână Ardeleni“. Înțelege, dsa, spunând aceste: Ardelenii să-și păstreze sufletul curat, neatins de fluctuațiile politicianismului.

Suntem de acord.

Cerem însă, în aceeași vreme, ca la uriașa muncă culturală, ce ne așteaptă, să muncim frățeste, alături de colegii din regat.

Să vină din vechea Țară-Românească, tot ce e mai bun și mai select; să împărțim sarcina poverii, ca să urnim din tină bietul plug cultural, în rotilele căruia s'au pus atâtea bețe potrivnice până acum!

Să vină, în numele aceluși sfânt ideal, care a realizat azi, și pentru care ne-am achitat cu toții tributul de onoare și de jertfă.

Ei să aibă locurile de onoare.

Dar alături de ei, să li-se dea frățeste teren de muncă și profesorilor de aici, cari au susținut, cu cea din urmă încordare a forțelor, steagul culturii naționale, în vremile grele, cu lefuri mizerabile.

Va reclama cineva aceeași activitate științifică-literară și dela acești din urmă.

Dar cine le-o îngăduia aceasta?

Manualele de limba română erau trecute prin cea mai severă retortă; cele de literatură clasică greco-română nu se admiteau din capul locului, căci aveam manualele ungurești, impuse tuturor liceelor; ma-

nuale de istorie nu se puteau propune în școli, decât dacă erau traduse din ungurește; la ziare politice profesorii erau suspecti, chiar dacă scriau numai articole culturale și de literatură pură.

Și cu toate aceste, am avut și noi o viață culturală destul de intență; am avut o mișcare literară, de care a trebuit să se țină seamă pretutindeni. Începând cu articolele neiscălite din ziare, cu nenumăratele prelegeri populare și conferențe literare; cu dizertațiile științifice, ce se puteau strecura prin Anuaarele școlare, până la prelegerile de literatură ectografiate, pe care fiecare profesor le are în sertar, și le-ar putea da sub tipar în tot momentul, — profesorii ardeleni au fost în primul plan de luptă, periclitându-și atât de adese, modesta catedră, păzită de ochii pururi-neadormitului Argus.

Conștii de trecutul lor cinstit și plin de jertfe, ei își reclamă partea lor demuncă frățescă, alături de tovarășii lor din țară.

Muncă și dragoste frățescă, pentru toți cei ce au adus jertfe și au suferit pentru același ideal; atât cerem, și nimic mai mult!

Viena ocupată de aliați.

„Daily Telegraph“ e informat, că Viena va fi ocupată de două divizii italiene și una franceză. Cererea aceasta a făcut-o guvernul austriac, care se teme de o invazie ungurească.

SITUATIA.

Pacea cu Germania s'a semnat. — Plecarea lui Wilson și Lloyd George. — O nouă notă a Austriei. — Pertractările cu Turcia și Bulgaria continuă. — „Front unic“ contra liberalilor în România.

Sâmbătă la ora 3:10 în galeria oglinzilor din Versailles s'a săvârșit unul din cele mai mari acte din istoria lumii: s'a semnat

pacea cu Germania.

Cei cinci delegați ai Germaniei în frunte cu Müller și Bell, aveau o suită de vre-o 70 persoane, toți veniți să asiste la serviciul funebru al îngropării Germaniei de ieri. Clemenceau vorbește scurt. Accentuează, că semnăturile, ce se vor pune pe tratat obligă la respectarea și aplicarea leală a condițiilor. — Și Germanii, cari până acum declarau tratatele de simple „petece de hârtie“, pe cari le țini ori le sfârtici după trebuință, au scris cei dintâi sratatul. Au plecat capul și au scris. Au înțeles minciuna lozincei „Macht geht vor Recht“. Adio planuri superbe, adio „Deutschland über alles!“

Au semnat apoi delegații puterilor aliate, La ora 3:45

101 salve de tun vesteau Parisului, că solemnitatea s'a sfârșit, Franța și-a văzut visul pentru oare a trăit și s'a jertfit o jumătate de veac. Totuș

Franța nu e deplin mulțumită. La ratificarea, ce se va face din partea parlamentului, se vor petrece scene interesante. S'a spus și până acum și se va spune mai ales atunci, că satisfacția ce se dă Franței nu corespunde jertfelor aduse. — Iar de altă parte Clemenceau însuș, la masa dată în cinstea lui Wilson, accentuează, că o colaborare cât de intensă va fi necesară și pe viitor pentru păstrarea păcii. Recunoaște indirecte dar că eforturile făcute

„pentru a da omenirii un statut echitabil“ și spre a „ridică un monument durabil păcii universale“ a succes numai pe jumătate. De aceea se dă în presa franceză atâtea importanță măsurilor ce trebuiesc luate spre a asigura aplicarea condițiilor păcii.

Wilson, cu doamna, îndată după semnare a părăsit Versailles, îndreptându-se spre Brest, de unde vaporul „Glorie Washington“ îl va duce spre lumea nouă.

Lloyd George încă a plecat Duminecă. Lansing și Balfour vor continua lucrările în absența lor, așa că opera păcii nu va suferi din pricina asta.

Austria începe schimbul de note, de protestări, de amenințări. Cancelarul Renner declară condițiile insuportabile; Austria va cădea în brațele bolșevismului dacă va fi constrânsă. Dar dacă nu s'a speriat Parisul de amenințările germane, de sigur nu va lua în samă nici jocul Austriei. Așa că Austria în curând va semna, ceea ce va face și

Bulgaria și Turcia, cu cari pertractările continuă.

România e la răspânti. Unele ziare vorbesc de „moartea partidelor istorice“, ceea ce totuș e un pic prea de vreme. Sigur e, că guvernul Brătianu se zgudue. Intrevederile și convorbirile între șefii partidelor din opoziție se țin lanț și scopul tuturor e răsturnarea guvernului. Spre scopul acesta se plănuiește alcătuirea unui front unic al tuturor grupurilor din opoziție.

Chestia școlii.

Punctul congresului învățătoresc, privitor la raportul dintre școală și biserică sau dintre învățător și preot, ca director școlar respective senat școlar, e una dintre cele mai însemnate probleme, de a cărei deslegare norocoasă atârnă mare parte viitorul neamului românesc. O tratare amănunțită și nepreocupată a punctului acestuia se impune cu atât mai vârtos, cu cât în primul congres al tuturor învățătorilor ardeleni s'a părut, că biserica cu oficialii și organele sale administrative sunt o sarcină, care a apăsător greu umerii învățătorului confesional și acum a sosit vremea s'o lăpede, declarându-se independent și liber în acțiunile sale. Ca motiv al ruperii legăturilor între școală și biserică se aduceau unele abuzuri, mici neînțelegeri locale dintre cutare preot și învățătorul cutare, de aceea jos cu senatele școlare etc.

Iată însă, că cel mai înalt for al României mari, însuși ministrul de culte român, Dr. Angheliescu, dă satisfacția cuvenită bisericii și în urma unei anchete școlare constată, că cel mai sigur și mai bun spor în învățământul școlar se poate obține numai prin crearea de școli de către efortii școlare, cari singure pot asigura înaintarea școlii și prin aceasta luminarea poporului. Intr'un număr din «Viitorul» de pe la sfârșitul lui Maiu eră publicată ancheta aceasta, în care zice dl ministru, că efortia școlară constituitoare la sate din învățător, preot, notar și alți oameni fruntași din comună, sunt chemați să excugete mijloacele spre a se zidi școli și ale susținea atât materialicește cât și spiritualmente, fiindcă ei cunosc mai bine referințele locale și pe ei îi interesează în locul prim bunul mers al învățământului. Firește statul dă ajutorul necesar, acolo unde e de lipsă și prin organele sale școlare și civile se îngrijește și el de progresul școlar. La orașe de asemenea se va înființa efortie școlară, a cărei membrii vor fi protopopul, administratorul plasei, învățătorii și alți fruntași, cari deoparte vor face controlul școlilor dela sate, iar de altă parte vor înființa și susținea școlile dela oraș.

Va să zică școala trebuie pusă tot sub controlul și supraveghierea oamenilor, pentru cari s'a înființat. Și ea, ca o fică cuminte sau soră deșteaptă, trebuie să se întoarcă iar la sinul cald al mamei respective al sorei mai mari fără îngrijirea căreia de mult ar fi dispărut graiul românesc. De aceea vedem, că și consiliul dirigent nu se grăbește

a statifioa pe deantregul școala românească, pe lângă toată străduința, ce s'a depus din partea unor învățători, ci stă de vorbă cu organele bisericesti spre a se afla țința susținerii școlii confesionale și a se crea raport bun între școală și biserică. Și intradevăr, că viitorul neamului nostru, precum în trecut, astfel și de acum înainte, numai școala împreună cu biserica îl poate așeza pe baze sigure. Noi suntem un popor începător în toate. Desfăcute lanțurile robiei seculare unguerești am comite o crimă de neiertat, când am presupune, că biserica cu factorii ei încă a fost o piedecă în calea progresului școlii și plane o cauză a asupririi noastre de veacuri, când știm, că refugiul nostru a fost totdeauna la biserică.

Bine, că publice nu a accentuat anume scoaterea școlii de sub ori ce influință bisericăscă totuși felul, în care discută și grăesc anumiți intelectuali de ai noștri, mai ales învățători, despre viitorul școlii române, îți face impresia, că unii se gândesc la ruperea cu trecutul, așa, că preotul cel mult să-și propună studiul religiunii, încolo n'are nici un amestec cu intelectualul sau fruntașii din loc, căci Domniile lor depind direct dela stat, singurul chemat a supraveghea așezământul și mersul învățământului. De aceea felul cum dl ministru Angheliescu crede a se rezolvi norocos problema școlară ne umple de mândrie, că în trecut școala română din Ardeal a mers pe ogașa cea bună, iar în viitor ne dă tărie și încredere să nizuim tot pe calea dreaptă și sigură, rezultantă a unui raport armonnic, dacă nu de subordinațiune, măcar de coordinațiune între școală și biserică, care ne va duce sigur la întărirea și înflorirea neamului nostru.

— O. —

Tache Ionescu și general Averescu. Șeful conservatorilor și președintele »Ligei Poporului« se consfătuiesc zilnic și nu fără rezultat. În toate chestiunile mari de politica internă și externă au ajuns la înțelegere deplină, asupra detaliilor vor continua convorbirile. În politica externă trebuie urmată calea apucată în August 1916; în cea internă, pentru îndreptarea relelor existente, e lipsă de un parlament, compus nu după obiceiurile machinații electorale, ci un parlament care să reprezinte cu adevărat dorința țerii.

Părintele întors acasă cătră fiii săi.

Părintele episcop Dr. DEMETRIU RADU, întorcându-se din Blaj la reședința din Oradea-mare, a adresat în 31 Maiu a. c. fiilor săi suflatești următoarea epistolă pastorală:

Și mâna Dumnezeului nostru a fost cu noi, și ne-a mântuit de mâna vrăjmașului și a potrivnicului. I. Esdra, 8. 31.

Au trecut aproape șase luni de zile de când poporul românesc din Transilvania și Ungaria stăpân de acum pe soartea sa, în adunarea dela Alba-Iulia, cu mare însuflețire a hotărât alipirea sa la vechiul Regat al României, înfăptuind astfel România-Mare și intrupând visul și dorul de veacuri al neamului românesc. Și după aceea epocală hotărâre viteza armată a glorioșului nostru Rege FERDINAND I. cu un avânt puternic și cu un falnic sbor de șoim, trecut-a Carpații troienți în miez de iarnă, ca să elibereze pe frații lor robiți de veacuri unei domnii străine de graiu și de legea lor, și să ia cu puterea armei în faptică stăpânire întreg teritoriul unei și de acum nedespărțitei României. Și fericită mărturie am fost cu câtă dragoste și cu ce însuflețire veniau acei ostași oțeliți în grele și glorioase lupte pentru apărarea scumpului pământ al strămoșilor lor, în triumfală cale pe urmele crâncenului dușman, care încălcase și amar jefuise mândră țara lor, iar acuma rușinat și desperat se retrăgea, sau mai bine zis fugea, sămănând de arme părăsite drumul călcat odinioară cu atâta trufie.

Zile așisderea de adevărată și mult dorită sărbătoare au fost pentru poporul din Ardeal, zilele în cari armata română a călcat pe plaiurile lor, ca să-i scape de sub groaza în care îi ținea rămășițele unei armate destrăbălate și nebunia unor elemente înfișate de ideile destructive ale bolșevismului.

Durere însă, că împrejurările cunoacute nu au permis, ca înaintarea trupelor eliberatoare să se facă în măsura dorită de noi toți și reclamată de primajdia, în care se aflau mai ales Românii dela periferii, între cari erați și voi Ven. Frați și iubiți fii credincioși. Și astfel după zilele de bucurie și de nădejde, urmatau zile amare și dureroase de năcaz și suferințe, de jertfe și dureri, cari nu mai puțin v'au mahnit pe voi, de cât au îndurerat inima Noastră, siliți fiind a petrece departe de voi și în timpul

din urmă lipsiți chiar și de puțința de a vă mângâia prin scrisori și de a avea știri dela voi.

Se întăritase dușmanul cel rău intru mânia și ura sa spre voi, mai ales spre slujitorii sfântului Altar, și pe mulți dintre voi v'au persecutat și amar v'au chinuit iar pe unii, durere! chiar și cu moartea năpraznică i-a pierdut, cernite lăsând Altarele, la cari slujiau Domnului și în jale adâncă rămânând în urma lor văduve și orfani minorenii. Fie bogată răsplata jertfei lor la Tatăl îndurătorilor și pomemirea lor cu glorie înaintea întreg neamului românesc!

Iar în timpul suferințelor voastre împreună cu Frații, între cari ne adăpostisem la Sfânta Mitropolie în Blaj, nu încetam să ridicăm rugăciuni fierbinți cătră Părintele îndurătorilor, ca să sourteze zilele durerilor voastre și din mâinile celor răi eliberându-vă, să ajungem cu toții ziua cea mare a bucuriei de obște, când brațul cel puternic al armatei române ascultând înalta poruncă a marelui ei Căpitan, va alunga și de pe plaiurile voastre bandele desfrânate ale bolșevicilor și va face să fâlfâie pe bisericile noastre mândrul nostru tricolor. În acest răstimp avutam marea fericire de a putea saluta în grandioasa catedrală a sfintei noastre Mitropolii din Blaj, pe Alteța Sa Regală Prințul Carol moștenitorul de tron a României, cel dintâiu principe moștenitor român, care a pus piciorul pe pământul desrobot al Ardealului. Sosind ziua de 10 Aprilie în istoricul orașel Blaj, după primirea entusiastă ce i-s'a făcut din partea autorităților locale și a numărului public din oraș și popor, venit din satele dimprejur, l-am întâmpinat cu aceste cuvint: (Aici urmează textul vorbirii, ce am publicat-o în alt nr.)

Extras din ordonanța Nr. 21 și 25 (modificată).

1. Vor fi considerați ca infractori;

a) Acei cari fără rea credință prin localuri publice gări, trenuri, pe străzi, etc., vor comunica, colporta, comentă în orice chip, știri fie adevărate, fie imaginare, sau păreri relative la operațiunile de războiu, situația și dislocarea trupelor, dispozițiunile autorităților militare, sau orice chestiune privitoare la armata română.

2. Această infracțiune se va judeca și condamna de pretori în prima și ultima instanță, cu închisoare până la un an și cu amendă până la 2000 Lei.

Când faptele de mai sus se vor fi săvârșit în scopul de a spiona, sau trada, se aplică pedepsele prevăzute de legile penale în vigoare în timp de războiu.

Bolșevismul în agonie.

Lenin, corifeul suprem al bolșevismului, constată cu durere acest adevăr, nu presa »burgheză« din apus. La congresul comunist din Moscova, Lenin a făcut declarații în cari moartea bolșevismului e prorocită limpede. Când demagogia roșie a pus la conducerea statului toate lăpădăturile societății »totul părea ușor — spune el — se semnav zece-douăsprezece decrete pe zi, necesitatea de-a creia era evidentă, dar nimeni nu putea răspunde la întrebarea: cum să construim, cum să clădim«. — Și mai departe »Fără concursul specialiștilor e inutil să ne mai gândim a ridică nivelul forțelor productive. De aceea trebuie să dăm burghezilor posibilitatea de-a lucra azi mai bine încă decât sub regimul vechiu... Trebuie să garantăm intelectualilor condițiile de existență cele mai favorabile«. — Constată în urmă, că capitalismul renaște. Căci acum, în era bolșevistă, se nasc în Rusia clase nouă: funcționari ai Sovietelor, lucrători rurali, țărani mijlocii cari avându-și proprietățile lor, sunt dușmanii firești ai bolșevismului.

La margini strâns de armate puternice, înăluntru nădușit de forțe sociale uriașe, bolșevismul trage de moarte. Focul roșu se stinge.

Milioanele dela „Erdélyi Bank“. Nu era taină, că funcționarii unguri, cari cu un gest de obrăznicie revoltătoare au denegat rând pe rând depunerea jurământului, au trebuit să aibă ceva base materiale, cari să le asigure traiul. Numai așa puteau avea îndrăzneala de a-și plimba liniștiți masca

falsului eroism, de sub care transpira siguranța unei apropiate schimbări în spre bine pentru ei. ba să-ți spună în față, că domnia românească peste Ardeal e: »pünkösdi királyság«, floare de-o zi. Liberalismul nostru l-au înțeles greșit. Pornind din felul lor de-a fi și a judeca, se așteptau să turnăm în fapte ura ce de veacuri au îngrămădit-o în inimile noastre, măsurându-le după vechia maximă »dinte pentru dinte«. Nu cunosc nici astăzi nobleța sufletului românesc. Până când noi le-am apărut viața și avutul în valurile revoluției ce era să-i măture, ei cu imense capitale, strecurate dincoace tot fiindcă am fost preabuni decât să folosim mijloace radicale de siguranță, lucră cu

îndârjire diabolică la surparea clădirei pe care sufletul românesc o ridică pe temelia drepturilor veșnice și jertfelor de veacuri. — Uită însă domnii aceștia un lucru. Răbdarea are margini și nu-i taină care să nu se descopere.

Primul cuib de vespi s'a și descoperit. Făcându-se control la »Erdélyi Bank«-ul din Cluj nu s'a putut da seama de 6 milioane coroane. Cercetându-se mai de aproape — s'a dat ordin de arestare pentru 22 fruntași unguri din Cluj.

Nu judecăm înainte. Justiția își va ști face datorința așa, ca să vadă d-ilor, că liberalismul nostru de până acum nu a purecs din slăbiciune.

Gândurile unui om ce hoinărește prin văi și păduri.

(Fine).

Dacă însă mișcarea atmosferei, pe care în general o chiemăm vânt, posedă un moment foarte poetic, și se prezintă în general ca o necesitate indispensabilă a omului, ca ceva salutar și binefăcător, se mai ivesc și aci, ca la muntii și ape, considerații și relațiuni religioase, cari îi împrumută oarecum un caracter sacru și venerabil. Concepția poetică a vântului ca simbol al curenților și proceselor sufletești, și asemănarea așa de potrivită a activității sale cu influințe sufletești îndeamnă în mod spontană să se vadă în suflarea lui chipul unei influințe superioare tainice, ce stăpânește în lumea spiritelor. Revelațiunea însăși dumnezeiască se folosește de icoana curenților atmosferice spre a indica taine adânci, ce nu cad sub simțiri. O „suflare“ dumnezeiască se chiamă actul creării, care împreună cu trupul omului substanța esențial deosebită a spiritului, și care făcū din om „suflet viu“. Aproximarea lui Dumnezeu i-se vâdi lui Elia printr'un „susur dulce“, și scoborirea Spiritului Sfânt în ziua de Rusaliu printr'o suflare silnică ca de vifor pornită din ceriu. Dumnezeu însuși deci, se folosi de mișcarea atmosferei spre a anunța descoperirile sale, și nedădu astfel dovezi neîndoioase despre raporturile ideale, ce există între fenomenele sensibile ale naturii și între activitatea nevăzută a harului. Acest simbolism merge până la forma, chiar, sub care ni-se înfățișază din partea revelațiunii dumnezeiești tainele cele mai adânci

dumnezeiești; căci numirea persoanei a treia dumnezeiești, a Spiritului Sfânt, firea sa intimă și relațiunea sa cu celelalte două persoane, absolut nestrăbătută și necuprinsă de mintea omenească, este evident în raport cu fenomenul sensibil al atmosferei în mișcare, care ne îmbie, firește, numai o analogie palidă despre felul și chipul cum purcede Spiritul Sfânt dela Tatăl și Fiul; și influința sa binefăcătoare asupra intelectului omenească și asupra organismului sfânt și imaterial al bisericii se înfățișază ca suflare a acestui spirit, — o icoană care indică prea bine, că în suflarea materială a vântului și a aerului se cuprinde o analogie cu procese sufletești, cari pot fi înfățișate intuitiv pe cât ne permit energiile noastre sufletești, numai prin această icoană. Din acelaș motiv *sufală* și Dl Hristos peste apostoli, când le zise: „Luați Duhul sfânt; cărora le veți iertă păcatele, iertate vor fi ș. c. l.“ și tocmai această analogie e la baza ceremoniei pline de înțeles a suflării peste copilul ce trebuie să se boteze, o acțiune simbolică, adoptată de Biserică și la alte consacărări deosebit de importante (sfințirea apei, a mirului). E destul să indicăm numai aci faptele, fără de a ne scobori la talmăcirii mai profunde, spre a vâdi legătura în care stau fenomenele naturale ale mișcării atmosferice, cu ideile suprasensibile și sfinte, care ne poate, în acelaș timp, duce pe calea cea bună, când am încercă să pricepem cât de cât idea dumnezească, ce ni-se manifestă peste tot în fenomenul natural

al aerului și mai ales al mișcării aceleia arătate în vânt și vifor.

... Dacă însă e să ni-se înfățișeze firea spiritului prin aer și mișcarea lui, sigur că putem privi și întreagă atmosfera cu viața minunată ce stăpânește în ea, — întocmai ca și soarele și marea, — ca un simbol oarecare al firii dzești, care ne indică mai vartos firea Sa spirituală absolut despoiată de orice materialitate dură, și poate că și omniprezența Sa ce-și află o analogie frumoasă în aerul ce se găsește și el în tot locul — întocmai precum în celelalte două (soare și mare) ni-se înfățișă lumina sa orbitoare neapropiată, văpaia dragostei Sale infinite și prisosul bogățiilor sale imense.

Insușirile atmosferei și curențele ce domină în ea apar deci ca reflexe ale elementului nevăzut din dumnezeire, ca descoperiri ale firii Sale tainice și ale activității Sale atotcuprinzătoare ce scapă simțurilor.“

Iată ceace zice așa de frumos această carte, și mi-se înfățișă viu înaintea ochilor sufletești pe câmpul înflorit din valea încântătoare a Baznei, prin care rătăciau pașii mei zoriți acum și sprinteni, după ce meditaseam asupra unei alte minuni a naturii lui Dumnezeu. Reîntors acasă, ideile m'au urmărit multă vreme și chiar și în vis n'am putut scăpa de vraja lor.

Dr. Al. Nicolescu.

Pentru Banat.

In Mureșludoș s'a ținut în 22 l. c. o impozantă adunare de protestare contra tendințelor de a ne răpi Banatul. Vorbirile însuflețite ale dnilor *Enea P. Bota, Dr. Ioan Boier, Dr. Vasile Cerghisan și dr. Valer Moldovan* de nenumărate ori au fost întrerupte de strigăte furtunoase: „Vrem Banatul“, „Mergem cu toții să scăpăm pe frați“. Acelaș strigăt, care-l repetau în marșurile lor bravii români din Hădărău: „Banatul, Banatul ne chiamă; Nădejdea e numai în noi“.

La masa comună ce-a urmat, între alte toast pâr. O. Gherman și-a exprimat o dorință, care ar fi bine să se audă și urmeze cât mai departe. Erau de față cei puși la cărma comitatului și prezența lor a contribuit mult la reușita adunării.

Ar fi tare de dorit — spunea Pâr. Gherman — ca Domniile puși în frunte să caute cât mai des contactul cu poporul, luminându-l în diferitele chestii ce-l agită și preocupă.

Multe neînțelegeri și neîndestuliri s'ar putea încunjura în forma aceasta.

og.

On. Redacțiune.

Subscrisul, ca unul dintre cei mai vechi comercianți și meseriași români ai târgușorului nostru m'a atins neplăcut »întrebarea care așteaptă răspuns« apărută în președintele D-Voastre ziar Nr. 123.

M'am prezentat la dl Ieneșel, care mi-a denegat, ori ce deslușire cu vorbele, că numai oameni străini și fără judecată sulevează chestia în felul acesta fără să aibă curajul să-și pună numele. — El nu stă de vorbă cu astfel de oameni.

Dle Redactor, noi comercianții și meseriașii am avut și avem o creștere creștinească și românească și prin urmare suntem cei mai competenți, că de ar fi uscături sau moravuri rele între noi să le nimicim noi din rădăcină, fără amestecul tăciunarilor.

M'am adresat și harnicului și istețului nostru comerciant Traian Novac, care, pe lângă toată concurența ce i-s'a făcut din partea străinilor, a știut să se susțină. Dl Traian Novac mi-a comunicat următoarele: Dl Ieneșel mi-a făcut propunerea să mergem în Banat unde se găsește marfă destulă.

Eu am zis, dacă el câștigă permisele și pașapoartele în regulă, nu sunt contra, cu atât mai vârtos, că cei ce cunosc procurarea de mărfuri dintr'o zonă neutră sunt în curat, că o singură persoană nu poate să facă nimic.

Dl Ieneșel, a scos permisele și pașapoartele, și noi am adus marfa. În ziua sosirii, am publicat în ziarul »Unirea« și în R. R., că mi-a sosit marfă, și este de vânzare, în mare și mic, am făcut deci totul, ce un comerciant, poate să facă.

Marfă am avut și am și acum, deci nu pot ști care dintre cetățenii noștri, nu a avut cunoștința despre lucrul acesta sau care nu a fost indeajuns servit de mine??

Să înțelege, marfa când am adus-o n'am căutat se speculez cu ea, fără să o vând cât mai repede, că acum, har Dlui, este de unde, și preșurile sunt în scădere continuă, iar Consiliul Dirigent dă destule permisuri, ca să se aducă mărfuri, din o zonă neutră.

Marfa s'a vândut la cine a venit să cumpere. Din pânză, așa de mult amintită, care spre norocul meu am adus nu 100,000 mt. ci circa 3000—3500 metri să află și acum, și o desfac, cu 5—6 C. pro metru mai eștin cum am cumpărat-o, ca mai târziu, să nu păgubesc mai mult.

Mă pune în uimire deci, cine pot fi aceia cetățeni, la care nu s'au ajuns până?

Dle Redactor, sunt și au fost unele lucruri rele la noi, și precum am zis, noi le vom purifica, dar cerem să nu se publice, fără să fim întrebați și noi. E dureros că D-voastră dând, loc astor fel de întrebări, fără a cerceta înainte afacerea, mai ales, cu răspunsul, în trei peri al Domnului Notar, care face impresia, că nu locuiește în Blaj, fără numai, din auzite ne cunoaște, se aduce lumea în eroare, și pe noi meseriașii și comercianții, crescuți creștinește și românește, ne prezintă, ca pe ceva comercianți intermediari.

Să iasă la bară toți, să ne cunoaștem și să clarificăm, și veți vedea, că noi suntem cei curați.

Emil Oltean.

Aviz.

În Octomvrie 1918. am fost silit să suspendez apariția revistei »Casa Domnului« din cauza evenimentelor ce s'au petrecut atunci. Avizez acum pe toți abonații, că începând cu 1 Octomvrie c. revista va apărea din nou, cuprinzând pe lângă Tipicul Duminecilor și sărbătorilor și cuvântări bisericești scurte și schițe de predici. Revista se va trimite tuturor abonaților, cari și-au achitat abonamentul pe anul trecut. Rog deci pe toți aceia, cari de-atunci încoace și-au schimbat domiciliul, să binevoiască a-mi comunica noua adresă pe o cartă postală. — Tot astfel sunt rugați abonații vechi să binevoiască a-mi comunica: numerii, cari le lipsesc din colecția anului trecut, ca să le pot expedia tot de-odată cu prilejul expediției Nrului de pe Octomvrie. — Numeri de probă nu se vor trimite nimărui, de aceea toți aceia, cari doresc să se înscrie între abonații noi ai revistei sunt rugați să mă avizeze pe o cartă postală, comunicându-mi adresa corect. Iar colaboratorii, cari voiesc să trimită material de predici, până la alte dispoziții sunt rugați să binevoiască a trimite predici scurte, la evanghelia zilei, începând cu 1 Octomvrie st. v. — Adresa: *Sănmărtinul de câmpie*, posta: *Riciu, județul Murăș-Turda*. (Mezőszentmárton, p. Mező-Rücs).

Cu stimă:

Septimiu Popa.

Biroul de cenzură face încă odată atent onoratul public, că va cenzura și speda numai acele epistole, cari nu vor fi mai lungi de 2 pagini obișnuite, vor fi scrise legibil și se vor da la postă în plic deshis, toate celelalte vor fi nimicite.

Informațiuni.

— **La București** a sosit zilele trecute un tren cu mărfuri, aduse din Cehoslavia. Trenul a fost reținut în Timișoara, dar numai câteva ore, și i-s'a dat permisul să treacă la București.

— **În Istria și Dalmația** autoritățile italiene procedează cași când teritoriile aceste ar fi fost alipite la Italia definitiv. — Iugoslavii sunt disperăți, căci în procedura aceasta a italienilor văd, că guvernul italian nu prea respectă tratatul de pece.

— **Guvernul maghiar** alui Iuliu Károlyi și-a motivat nota trimisă la Conferența de pace spunând, că guvernul lui Kun Bela nu poate fi invitat la Conferență din motivul, că puterea lui se mărginește numai în Budapesta. În provincie nu are nici o trecere, aici e recunoscut guvernul lui Károlyi. — Cine știe unde se vor mai înființa câteva guverne ungurești? Vom vedea.

— **Mandate postale.** Începând cu 1 Iulie se reia serviciul de mandate postale, recuvințate și scrisori recomandate cu ramburs până la 500 cor. deocamdată între următoarele oficii: Abrud, Blaj, Bistrița, Brașov, 1 și 2 Dej, Deva, Dicioșmărtin, Făgăraș, Alba-Iulia, Chezdi-Oșorhei, Cluj 1, Târgu-Mureș, Mediaș, Aiud, Sibiu 1, Năsăud, Petroșeni, Sighișoara, Sepsiszentgyörgy, Reghinul-săsesc, Sebeșul-săsesc, Orăștie, Turda, Hunedoara, Brad, Erzsébetváros, Gyergyoszentmiklós, Uioara, Gherla, Agnita, Ocna-Sibiului, Oradea-mare 1 și 2, Beiuș, Baia-mare, Careii-mari, Sătmăr 1 și 2, Șimleul-Silvaniei, Zălau, Sighetul-Marmației 1, Érmihályfalva, Marghita, Vașcău, Tășnad, Șomcuta-mare, Jibău, Crasna.

Costul unui formular de mandat este de 10 fileri, iar taxele ce se plătesc pentru valoarea mandatului sunt: până la 100 cor. câte 25 fileri, de fiecare 25 cor. sau fracțiune de 25 cor. iar dela 100 cor. până la 500 cor. câte 50 fileri de fiecare 100 cor. sau fracțiune de 100 cor.

Nu se admite nici o corespondență scrisă pe cartonul mandatului, deasemenea este interzisă subtragerea unor cuvinte, ori litere.

— **Mareșalul Joffre** a fost distins de regele Angliei cu »Ordinul Meritului«.

— **Știrile** despre reîntoarcerea Kaizerului în Germania se declară din loc competent de neîntemeiate. Nici guvernul olandez, nici cel german, nu au cunoștințe despre nizuințe de acest fel.

— **Guvernul bavarez** publică un manifest în care declară, că va respinge ori ce oferte și încercări, cari ar vrea să o smulgă dela unitatea statelor germane. Numai unirea strânsă a tuturor tulpinelor germane asigură viitorul Germaniei.

— **Pe frontul Slovaciei** ostilitățile au încetat la 26 Iunie ora 5 dimineața.

— **O depeșă din Praga** spune, că maghiarii au încetat ostilitățile, dar nu vor să evacueze teritoriile ocupate.

— **Secolo** publică declarațiile fostului deputat de Fiume, Ossoinak, care spune că delegația italiană nu trebuie să facă nici o concesie în privința Fiumei. Ea trebuia să considere Fiume ca făcând parte de Italia încă dela 30 Octomvrie 1918.

— **Trupe Sârbești în Carintia.** Se anunță din Aysen că trecerea trupelor sârbești spre Carintia continuă. Forțele trimise până acum se cifrează la două divizii cu 200 tunuri pe cari francezii le dăduseră Sârbilor.

Bibliografie.

A apărut: »Pe Marea Neagră« poezii, de DUILIU ZAMFIRESCU, (Ed. »Librăria școalelor« C. Sfetea, București.) Prețul 4 lei.

— »Mirita«, poem eroic de DUILIU ZAMFIRESCU, (această ediție). Prețul 2 lei.

De vânzare la principalele Librării din capitală și provincie.

A apărut No. 20 al revistei săptămânale *Insemnări Literare*. »Intr'o dimineață« de G. Topirceanu; »Priveliște« de Al. A. Philippide; »Turnul tăcerii« de Nilakanta; »Trecând printr'un hotel« de Teodor Scorțescu; »Post-scriptum« de G. I. Madrigal de Al. O. Teodoreanu; »Reîntoarcere« de Mihai Dragoș; »Cronica tragică« de Vid. și diferite recenzii și dări de seamă. De vânzare pretutindeni. Prețul 1 leu, abonamentul 40 lei, str. Ralet 7 Iași.

Numărul cenzurat de: AUGUSTIN POPA.

Director: ALEXANDRU CIURA.

Redactor: Ovidiu Hulea.